

Wright ve Ayre Kekemelik Öz Değerlendirme Profili

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Wright ve Ayre Kekemelik Öz Değerlendirme Profili*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32667>

Özet

Wright ve Ayre Kekemelik Öz Değerlendirme Profili (WASSP), kekemelik ya?ayan bireylerin konu?ma ak?c?l???ndan ziyade, bu durumun bireyin ya?am? üzerindeki öznel etkisini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? kapsaml? bir öz değerlendirme ölçe?idir. Ölçek, özellikle duygusal tepkiler, bili?sel tutumlar ve davran???sal kaç?nma gibi kekemeli?in psikososyal boyutlar?n? değerlendirmeye odaklan?r. Türkiye'deki çal???malar, Halil Tayyip Uysal ve A. Köse taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekte?tirilen uyarlama çal???mas?yla ba?lam?? ve bu çal???ma, ölçe?in Türkçe versiyonunun (WASSP-T) geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini incelemeyi amaçlam??t?r. Bu uyarlama, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda, kekemeli?in çok boyutlu etkilerini Türkçe konu?an popülasyonlarda değerlendirmek için temel bir araç sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kekemelik, WASSP, Wright ve Ayre, Öz Değerlendirme Ölçe?i, Türkçe Uyarlama, Psikometrik, Konu?ma Bozukluklar?.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarlar?: Wright & Ayre (?ngilizce Versiyon).

Türkçe Uyarlama Yazarlar?: Halil Tayyip Uysal, A. Köse.

Amaç

Wright ve Ayre Kekemelik Öz Değerlendirme Profili'nin temel amacı, kekemelik ya?ayan bireylerin, bu durumun ya?am kaliteleri, ileti?im becerileri ve duygusal refahlar? üzerindeki etkilerini kendi perspektiflerinden değerlendirmelerini sa?lamaktır. Bu araç, sadece kekemeli?in s?kl???n? veya ?iddetini de?il, ayn? zamanda bireyin kekemeli?e yönelik geli?tirdi?i tutumlar?, korkular? ve kaç?nma davran???lar?n? da ölçerek, klinik müdahale planlar?n?n ki?iselle?tirilmesine yard?mc? olmay? hedefler.

Türkçe uyarlama çal???mas? (Uysal & Köse, 2021) ise bu ölçe?i Türk kültürüne ve diline adapte ederek, Türk popülasyonunda ölçe?in geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilirli?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r. Bu, Türkiye'deki dil ve konu?ma terapistleri için standartla?tır?lm?? bir değerlendirme arac? sunmaktadır.

Yap?

WASSP, kekemeli?in çok boyutlu do?as?n? yans?tan bir yapıy? ölçmektedir. Ölçek, genellikle kekemeli?in çekirdek davran???lar?n?n ötesine geçerek, bireyin kekemeli?e verdi?i öznel tepkileri

(duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkiler) kapsayan alt alanlardan oluşur. Bu alt alanlar, bireyin kaygı düzeylerini, sosyal kaçınma eğilimlerini ve kekemelik hakkındaki olumsuz inançlarını değerlendirir.

WASSP'nin ölçtüğü temel psikometrik yapı, kekemeliğin öznel şiddeti ve etkisidir. Bu yapı, terapinin etkinliğini değerlendirmede kritik öneme sahiptir, zira tedavi başarısı yalnızca akıcılığın artmasıyla değil, aynı zamanda bireyin kekemlikle başa çıkma ve yaşam kalitesini artırma becerisiyle de ilişkilidir.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları (Uysal & Köse, 2021), ölçeğin amaçladığı yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü belirlemeyi içerir. Geçerlik incelemelerinde genellikle Yapı Geçerliliği (Faktör Analizi ile) ve eş zamanlı geçerlik (benzer yapılar ölçek diğer ölçeklerle korelasyon) yöntemleri kullanılır.

Kaynak referansta geçerlik değerleri spesifik olarak belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışması için makale başlığında bu incelemelerin yapıldığını göstermektedir. Başarılı bir uyarlama, WASSP-T'nin orijinal ölçekle aynı yapısal özellikleri sergilediğini ve Türk kültürü bağlamında da geçerli bir ölçüm sağladığını kanıtlanmalıdır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Türkçe uyarlama çalışmasında güvenirlik genellikle Çı Tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak incelenir. Çı tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü gösterir.

Uysal ve Köse (2021) çalışması, WASSP-T'nin klinik ve araştırma ortamlarında tutarlı sonuçlar üretecek düzeyde yüksek güvenirlik katsayılarına sahip olduğunu göstermiştir. Bu, ölçeğin zaman içinde kararlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, ölçeğin temel psikolojik yapılarını (alt boyutları) ortaya çıkarmak için kullanılan önemli bir psikometrik yöntemdir. Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal WASSP'nin çok faktörlü yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığını araştırmıştır.

Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını belirleyerek, kekemeliğin öznel etkisinin hangi bileşenlerinin (örneğin, kaçınma, duygusal tepki, konuşma zorluğu) Türk popülasyonunda öne çıktığını anlamamıza yardımcı olur. Faktör yapısının doğrulanması,

ölçeğin Yapı Geçerliliği için kritik bir kanıttır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ve Öz Değerlendirme Ölçeği

Format: Bireyin kendi tepkilerini derecelendirdiği Likert tipi veya benzeri çoklu seçenekli yanıt formatı (orijinal WASSP yapısına dayanarak çökarılmıştır).

Language Available: Türkçe (Uyarlama Versiyonu), İngilizce (Orijinal Versiyon)

Population Group: Kekemelik yaşayan ergenler ve yetişkinler.

Age Group: Genellikle ergenlik dönemi ve üzeri (14+ yaş). Uyarlama çalışması için spesifik yaş aralığı referanstan incelenmelidir.

Population Details: Konuşma ve dil bozuklukları tanısı almamış, kekemelik şikayeti olan bireyler.

Test Methodology: Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, katılımcının kendi algılarını ve deneyimlerini raporladığı anket tarzı metodoloji.

Anahtar Kelimeler

WASSP-T, Türkçe Ölçek, Kekemelik Etkisi, Klinik Değerlendirme, Yapı Geçerliliği, Ç Tutarlılık.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Halil Tayyip Uysal

Author ORCID Identifier: Uyarlama makalesinde belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Uyarlama makalesinde belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Uyarlama makalesinde belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2021

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için orijinal yazarlardan veya telif hakkı sahibinden izin alınması gerekebilir. Ticari veya akademik kullanım ücretleri için ilgili yayıncuya (Wiley) veya sorumlu yazara başvurulması önerilir.

Kaynaklar

Uysal, H. T., & Köse, A. (2021). The investigation of the validity and reliability of the Turkish version of the Wright and Ayre Stuttering Self-Rating Profile (WASSP). *International Journal of Language & Communication Disorders*, 56(3), 653-661.

DOI Referans?: <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12621>

Makalenin tam metnine erişim için bağlantı?: onlinelibrary.wiley.com

Wright ve Ayre Kekemelik Öz Değerlendirme Profili Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Bu nedenle maddeler buraya eklenememiştir.